Місячний Економічний Моніторинг України

№6 (152), червень 2013 року

Резюме

Тема місяця: Гривня

Політика: Україна підписала меморандум про поглиблення співпраці з Євразійською економічною комісією, регулятивним органом Митного союзу Білорусі, Казахстану та Росії.

Реальний сектор: Реальний ВВП впав на 1,1% дпр в першому кварталі 2013 року через від'ємний внесок чистого експорту.

Енергетичний сектор: Прогнозний баланс постачання та розподілу природного газу на 2013 рік передбачає подальше зниження споживання та імпорту природного газу.

Сільське господарство: Всі регіони України завершили посівні роботи в оптимальні агротехнологічні строки до кінця травня.

Зовнішній сектор: Дефіцит поточного рахунку в квітні знизився до 0,7 млрд дол. США через нижчий дефіцит торгівлі товарами та майже збалансовані чисті виплати доходу.

Фіскальна політика: Для покриття вищих видатків уряд збільшив дефіцит Державного бюджету до 16,1 млрд грн з 4,5 млрд грн у першому кварталі. Дефіцит фінансувався за рахунок запозичень.

Соціальна політика: Видатки Пенсійного фонду стрімко зросли, та їх покриття вимагає суттєвого бюджетного фінансування.

Ринок праці: Компанії у всіх секторах підвищили заробітну плату, хоча зміни різнились від збільшення на 2,9% дпр в транспорті до 14,1% дпр в сільському господарств.

Монетарна політика: Споживча інфляція, виміряна ІСЦ, залишалась від'ємною сім місяців поспіль і становила -0,4% дпр у травні.

Фінансові ринки: В травні НБУ вирішив продовжити дію адміністративних заходів для підтримки обмінного курсу, які початково було запроваджено в листопаді 2012 року, на чергові шість місяців..

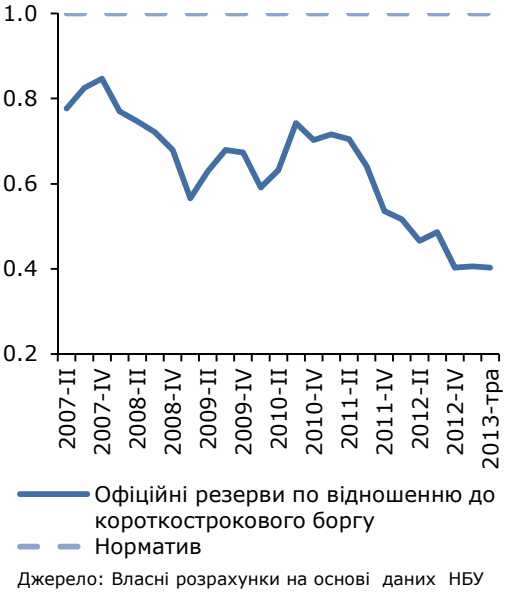
Тема місяця: Гривня

Обмінний курс підтриманий адміністративними заходами

Віталій Кравчук

У травні НБУ продовжив строк дії адміністративних заходів для підтримки стабільності гривні до листопада 2013 року. Експортери ще шість місяців будуть змушені отримувати оплату за експорт і направляти отримані кошти до України протягом 90 днів після поставки товарів. В свою чергу, банки будуть і надалі зобов'язані продавати 50% надходжень від експорту. Приватні особи, що отримують перекази понад 150000 грн з-за кордону, отримуватимуть ці кошти в національній валюті.

Покриття зовнішнього боргу резервами

Джерело: Власні розрахунки на основі даних НБУ

Правова база для такого продовження дещо непевна. Законодавство дозволяє НБУ запроваджувати адміністративні заходи строком до шести місяців, але насправді НБУ продовжив строк дії цих заходів до 12 місяців. Відповідно адміністративні заходи можуть діяти необмежений час, доки НБУ буде продовжувати їх дію кожні 6 місяців. НБУ також не оприлюднив відповідний проект постанови для громадського обговорення, що вимагається для більшості регуляторних заходів.

У листопаді 2012 року, коли вперше було запроваджено обмеження, тиск на обмінний курс гривні був суттєвим. НБУ був змушений витратити 5,0 млрд дол. США на підтримку фіксованого обмінного курсу. В цілому, міжнародні резерви НБУ впали на 23% у 2012 році. Монетарні умови також були дуже жорсткими: міжбанківські відсоткові ставки перевищували 30% річних у деякі дні. У 2013 році НБУ витратив лише 1,0 млрд дол. США на підтримку стабільності курсу за 4 місяці цього року, і купив 0,4 млрд дол. США в травні. Завдяки державним запозиченням в іноземній валюті міжнародні резерви залишались стабільними в проміжку 24-25 млрд дол. США, незважаючи на суттєві виплати МВФ та інтервенції.

Важко сказати наскільки адміністративні заходи сприяли стабілізації курсу гривні. Можна стверджувати, що ефект скоріше був зворотним. У вересні-листопаді 2012 року чистий попит на готівкову іноземну валюту становив 5,5 млрд дол. США. Це означає, що інтервенції були потрібні, щоб збалансувати готівковий сегмент ринку, тоді як попит на безготівкову іноземну валюту покривався пропозицією (пропозиція перевищувала попит на 0,5 млрд дол. США). В першій половині 2013 року обороти безготівкового ринку (тобто ліквідність) були значно нижчими, ніж у другій половині 2012 року, і попит та пропозиція знову були збалансованими. До певної міри зменшення ліквідності ринку було сезонним та могло визначатись іншими факторами. Однак єдиним наслідком адміністративних заходів, як здається, було зменшення ліквідності ринку.

У 2013 році обмінний курс залишався стабільним завдяки значному падінню попиту на готівкову іноземну валюту у обмінних пунктах банків. Продаж іноземної валюти був вищим, ніж покупки лише на 0,2 млрд дол. США у січні-травні 2013 року. Різке падіння попиту на іноземну валюту, мабуть, пояснювалось зміною очікувань щодо знецінення гривні та обмеженими коштами на покупку іноземної валюти з боку тіньової економіки та населення. В будь-якому випадку адміністративні заходи, найвірогідніше, були успішними лише завдяки їх впливу на очікування. Їх продовження навряд чи буде мати аналогічний вплив.

Таким чином, переваги від продовження адміністративних заходів, найімовірніше, будуть відсутні. Якщо попит на готівкову іноземну валюту збільшиться до рівня 2012 року, НБУ буде знову змушений захищати обмінний курс з обмеженими резервами. Він може втримати курс ще один рік, але ціною ще вразливішої економіки. Відповідно до нещодавніх оцінок НБУ потрібно близько 48 млрд дол. США для належного захисту економіки від зовнішніх шоків на основі показника належних резервів за методикою МВФ.[1] Міжнародні резерви також недостатні, якщо їх порівняти з 3 місяцями імпорту товарів та послуг (28 млрд дол. США) та

Покриття резервів за методикою МВФ

Джерело: Власні розрахунки на основі даних НБУ

короткостроковим зовнішнім боргом (61 млрд дол. США)

Перехід до гнучкішого обмінного курсу або принаймні прив'язка до кошику валют та усунення адміністративних заходів сприятиме збільшенню ліквідності ринку та зменшенню тиску на резерви. Це також спростить адаптацію економіки України до зовнішніх шоків. Однак будь-який перехід до гнучкішого курсу повинен по можливості бути поступовим, щоб уникнути внутрішніх шоків через доларизацію економіки. Однак, якщо цей процес не почнеться в близькому майбутньому, різкий перехід до гнучкого і значно слабшого курсу гривні може бути єдиним варіантом незалежно від того, чи буде це у 2013 році чи у 2015 році.

[1] Див. аналітичну записку ІЕД та Німецької консультативної групи PB/02/2013 http://www.ier.com.ua/files/publications/Policy_Briefing_Series/2013/PB_02_2013_ukr.pdf

Місячний Економічний Моніторинг України

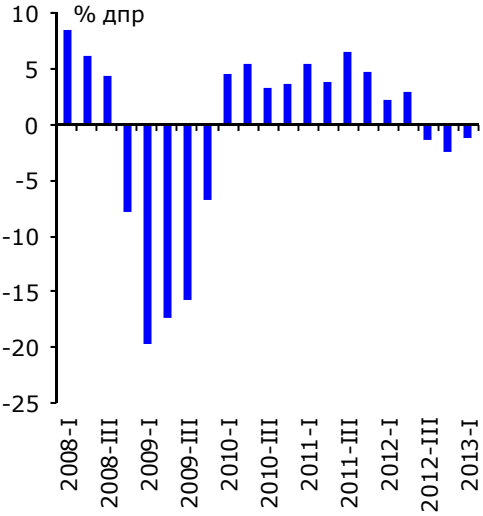
Політика: Митний союз погодився надати Україні статус спостерігача

Росія. Україна зробила крок до більш тісних відносин з Митним союзом Білорусі, Казахстану та Росії (МС). 31 травня Україна підписала меморандум про поглиблення співпраці з Євразійською економічною комісією, регулятивним органом МС. У меморандумі, який не ухвалює юридичні права та обов'язки, зафіксовано, що Україна сподівається отримати статус спостерігача в союзі. МС вирішив запровадити такий формат співпраці 29 травня. Президент Республіки Казахстан Нурсултан Назарбаєв повідомив, що документи про надання Україні статусу спостерігача буде підготовлено до осені 2013 року. Ініціативу України щодо підписання меморандуму можна розглядати як дипломатичний крок, метою якого є поліпшення відносин з Росією. Але він не принесе країні конкретних переваг, включаючи зниження ціни на газ. Можливості для зближення України та Росії є обмеженими, оскільки метою Росії є повне членство України в Митному союзі, тоді як Україна не розглядає такий варіант.

Європейський Союз. Низка питань, які блокують підписання Угоди про асоціацію (УА) між Україною та ЄС, досі не вирішено, але Україна все ще має час для їх вирішення. Наприкінці травня міністр закордонних справ Литви Лінас Лінкявічус заявив, що Україна досягнула певного прогресу в одній з трьох проблемних сфер — у розробці нового закону про вибори. Але дві інші умови ЄС не було виконано. Зокрема, Україна не досягла прогресу в здійсненні реформи правоохоронних органів, а також у вирішенні проблеми вибіркового правосуддя. Тим не менш, ЄС продовжує процес технічної підготовки до підписання УА, яке заплановано на листопад 2013 року. ЄС оприлюднив плани щодо Глибокої та всеосяжної зони вільної торгівлі (ГВЗВТ), яка є частиною Угоди про асоціацію: вона має набути чинності у 2014 році. Згідно із заявою ЄС, УА буде підписана тільки за умови прийняття Україною політичних рішень для виконання всіх необхідних умов. Ймовірність того, що угоду буде підписано є досить низькою.

Населення: 45,6 млн.
Промислове виробництво/ВВП: 24%
Сільськогосподарське виробництво/ВВП: 8%
Інвестиції/ВВП: 21%
Експорт: Росія 25%, ЄС 28%
Імпорт: Росія 22%, ЄС 35%

Динаміка реального ВВП

Джерело: Держстат

Реальний сектор: ВВП знизився на 1,1% дпр у першому кварталі

ВВП. Держстат знизив попередню оцінку падіння реального ВВП у першому кварталі на 0,2 відсоткові пункти до 1,1% дпр. З боку попиту, зростання реального приватного кінцевого споживання (на 4,5% дпр) та приріст реального нагромадження основного капіталу (на 4,0% дпр) зробили додатній внесок у зростання ВВП. Сповільнення реального приватного кінцевого споживання було досить різке і не відповідає статистиці реального роздрібного товарообороту. В певній мірі ця невідповідність може бути пояснена скороченням витрат на послуги. Сповільнення споживання могло відбутись внаслідок сповільнення зростання наявного доходу домогосподарств та збільшення заощаджень. Водночас показники інвестицій були ліпшими, ніж можна було очікувати на основі даних про велике падіння будівництва. Це може бути пояснено великими інвестиціями в енергетичну інфраструктуру, про які було прозвітовано, але кошти фактично ще не було витрачено. Чистий експорт мав від'ємний внесок до зростання реального ВВП.

З боку виробництва, реальна валова додана вартість (ВДВ) зросла лише в сільському господарстві, торгівлі, охороні здоров'я та інших секторах послуг. Падіння зовнішнього попиту призвело до скорочення ВДВ в переробній промисловості на 9,5% дпр.

Секторальні тенденції. В квітні промисловий випуск знизився на 2,2% дпр порівняно із 5,2% дпр в березні, що пояснюється ліпшими показниками діяльності переробної промисловості, а також ефектом статистичної бази. Падіння виробництва переробної промисловості сповільнилось до 3,5% дпр з 9,3% дпр в березні. Експорт сталі і продукції хімічної промисловості зріс

Інститут економічних досліджень
та політичних консультацій
вул. Рейтарська 8/5-А, 01034 Київ
Тел. (+38044) 278-6342
Факс (+38044) 278-6336
E-mail: institute@ier.kiev.ua
http://www.ier.com.ua

порівняно із першим кварталом, тоді як внутрішній попит підтримав харчову промисловість. Виробництво машинобудування знизилось на 8,8% дпр порівняно із падінням на 20,3% дпр в березні, найвірогідніше, через вищий зовнішній попит.

Харчова промисловість повернулась до зростання (на 1,6% дпр) через вищий внутрішній попит. Водночас вище виробництво м'яса та молочної продукції (відповідно на 11% дпр та 14% дпр) пояснюється збільшенням кількісних показників тваринництва. Якщо виключити алкогольні і тютюнові вироби, виробництво харчової промисловості збільшилось на 4,5% дпр. Сільськогосподарське виробництво зросло на 5,1% дпр за перші чотири місяці року.

Падіння реального обороту оптової торгівлі сповільнилось до 4,8% дпр у перші чотири місяці року, що відображає певне поліпшення зовнішньої торгівлі. Водночас зростання обороту роздрібної торгівлі надалі сповільнилось до 12,7% дпр.

Вантажооборот впав на 10,7% дпр внаслідок зниження промислового виробництва, а також падіння транзитних потоків.

Енергетика: Уряд затвердив баланс газу на 2013 рік

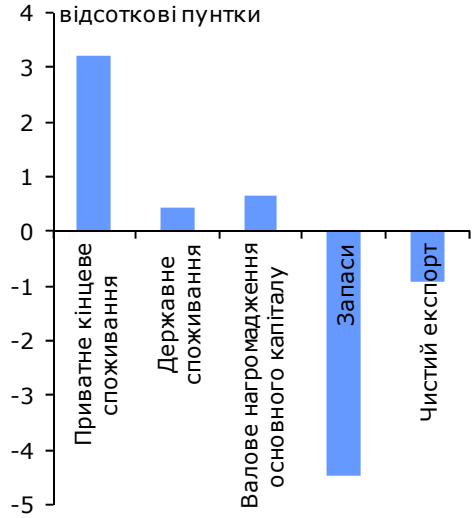
Кабінет Міністрів затвердив прогнозний баланс постачання та розподілу природного газу на 2013 рік. Передбачається, що Україні знадобиться (включаючи на технічні цілі) 51,3 млрд. кубометрів газу, з яких 27,3 млрд кубометрів буде імпортовано, 22,04 млрд кубометрів – видобуто і 2,25 млрд кубометрів – використано з підземних сховищ. Основні шляхи зовнішнього постачання газу включають продаж газу російським «Газпромом» національній акціонерній компанії «Нафтогаз Україна» (18 млрд. кубометрів) та компанії Ostchem (8 млрд кубометрів). Реверсний імпорт від німецької RWE, як очікується, складе 1,3 млрд кубометрів. У 2012 році Україна зменшила споживання природного газу на 7,6% до 54,8 млрд кубометрів і знизила імпорт газу на 26,5% до 32,9 млрд. кубометрів. Ухвалений баланс показує, що Україна планує і надалі скорочувати споживання та імпорт газу. Це добре для зменшення енергетичної залежності від Росії та скорочення витрат на імпорт газу, але фінансовий стан «Нафтогазу» навряд чи поліпшиться. Прибутковий продаж промисловим споживачам зменшиться, тоді як конфлікт з Росією щодо виконання положення «бери або плати», передбачене в контракті про імпорт газу, може посилитись.

Сільське господарство: Сільськогосподарські виробники завершили весняну посівну компанію

Цього року сільгоспвиробники були змушені проводити посівну компанію у надзвичайно короткі строки через несприятливі погодні умови. Відповідно до даних Міністерства аграрної політики, всі регіони України завершили посівні роботи в оптимальні агротехнологічні строки до кінця травня. Загалом, ярими зерновими та зернобобовими було засіяно близько 8,2 млн. га, що приблизно на 2,4% менше ніж у 2012 році. Ранні зернові та зернобобові було висаджено на 2,8 млн. га, зокрема, ячмінь на 2,2 млн. га, яру пшеницю на 152 тис. га, овес на 260 тис. га та горох на 199 тис. га. Близько 4,8 тис. га землі було віддано під кукурудзу, що на 2% більше ніж було заплановано. Посівні площі під цукровим буряком, соняшником та рисом також збільшили порівняно до попереднього прогнозу.

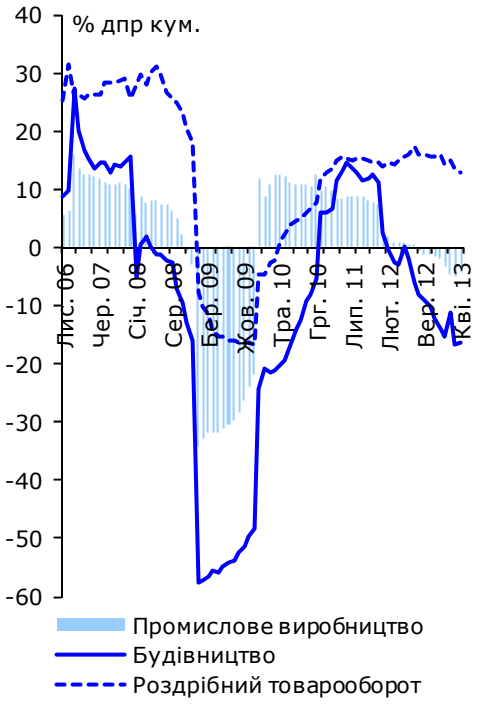
Наразі, посіви у гарному та задовільному стані. Крім того, сільгоспвиробники повністю забезпечені добривами і засобами захисту рослин. Зокрема, в наявності є 1,3 млн т добрив (зростання 13% дпр). Отже, цього року можна очікувати добрий врожай. Однак високі температури та нестача вологи може негативно вплинути на ріст та розвиток рослин, особливо, у південних регіонах.

Внески до зростання реального ВВП у 1 кварталі 2013 року

Джерело: Держстат, власні розрахунки

Тенденції реального сектору

Джерело: Держстат

Сільськогосподарське виробництво

Джерело: Держстат

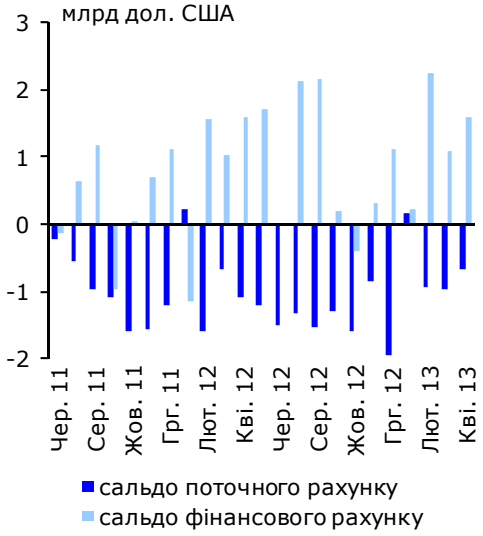
Зовнішній сектор: Дефіцит поточного рахунку звузився до 0,7 млрд дол. США в квітні

За попередніми оцінками НБУ дефіцит поточного рахунку в квітні звузився до 0,7 млрд дол. США, оскільки виплати доходу були майже збалансованими і дефіцит торгівлі товарами зменшився до 1,1 млрд дол. США. Експорт товарів зріс на 3,0% дпр із найбільшим зростанням експорту мінеральних продуктів. Експорт залізної руди, вугілля та інших мінеральних продуктів стрибнув на 47,3% дпр, але з низької статистичної бази і навряд чи продовжить зростати аналогічними темпами. Експорт сталі впав на 6,9% дпр, але все ж був на 22,5% більшим ніж середній показник за попередні 6 місяців.

Імпорт товарів знизився на 7,9% дпр в квітні в доларовому виразі, оскільки імпорт мінеральних товарів скоротився на 30% дпр. Імпорт інших товарів не змінився. Зростання імпорту споживчих товарів компенсувалось зменшенням імпорту автомобілів, машин та обладнання.

Профіцит фінансового та капітального рахунку досягнув 1,6 млрд дол. США, завдяки надходженням до державного сектору на суму 1,0 млрд дол. США після успішного розміщення Єврооблігацій. Чистий притік ПІІ залишився на рівні 0,4 млрд дол. США, тоді як портфельні інвестиції в акціонерний капітал сягнули 0,3 млрд дол. США. Випуски єврооблігацій в приватному секторі були недостатніми для того, щоб покрити виплати, що були на 1,0 млрд більшими, ніж залучені боргові кошти. Відтік готівкової іноземної валити залишився дуже низьким на рівні 0,1 млрд дол. США. Іноземні депозити резидентів зменшились на 2,3 млрд дол. США за чотири місяці 2013 року по мірі витрачання коштів китайського кредиту, отриманого в грудні 2012 року.

Платіжний баланс

Джерело: попередні оцінки НБУ

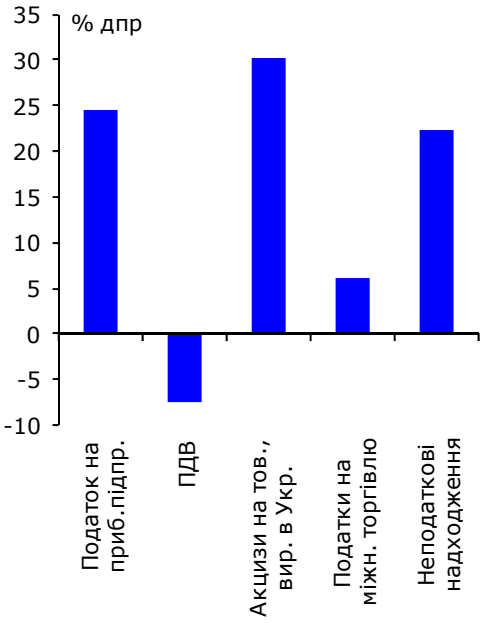
Фіскальна політика: Дефіцит Державного бюджету збільшився до 16,1 млрд грн у січні-квітні

Виконання бюджету. У січні-квітні зростання доходів Державного бюджету (загальний і спеціальний фонд) сповільнилося до 4,9% з 8,5% у першому кварталі через скорочення доходів у квітні на 6,5% дпр, пов'язаним зі зменшенням податкових надходжень. Зокрема, доходи від ПДВ зменшилися на 8,8% дпр на фоні економічного спаду та зростання сум відшкодування ПДВ. Надходження від акцизного збору з ввезених підакцизних товарів, а також від податків на міжнародну торгівлю зменшились на 11,4% дпр і 4,0% дпр, відповідно. Зниження доходів від цих податків було лише частково компенсовано зростанням інших видів надходжень. Доходи від акцизного збору з вироблених в Україні підакцизних товарів зросли на 28,4% дпр за рахунок підвищення ставок. Надходження від ППП зросли на 2,5% дпр, що найвірогідніше, пов'язано з впровадженням обов'язкової сплати авансових платежів з ППП з початку 2013 року. У цілому, план доходів Державного бюджету (загальний фонд) за перші чотири місяці 2013 року був незначно перевиконаний (на 0,8%).

Видатки Державного бюджету зросли на 16,2% дпр через підвищення соціальних стандартів та збільшення трансфертів НАК «Нафтогаз». Видатки були на 7,5% дпр менші за планові внаслідок браку фінансування. Для покриття вищих видатків уряд збільшив дефіцит Державного бюджету до 16,1 млрд грн з 4,5 млрд грн у першому кварталі.

Приватизація. У травні Фонд державного майна України (ФДМУ) продав частки п'яти збагачувальних комбінатів. Сукупний дохід від продажу становив 111,7 млн грн. Крім того, ФДМУ планує продовжувати приватизацію в енергетичному секторі. Зокрема, він схвалив план з приватизації енергогенеруючих та енергопостачальних підприємств. Відповідно до графіка чотири пакети акцій (включаючи "Донбасенерго) буде виставлено на продаж в серпні і сім у вересні.

Зростання доходів Державного бюджету у січні-квітні 2013 року

Джерело: звіти Державного казначейства

Навіть якщо всі ці компанії буде продано за вищими, ніж стартові, ціни, річний план надходжень від приватизації (10,9 млрд грн) навряд чи буде виконано.

Соціальна політика: Видатки Пенсійного фонду зростають

За даними Пенсійного фонду в січні-травні видатки Фонду зросли на 12,9% дпр до 103,8 млрд грн. Водночас надходження від пенсійного внеску збільшились лише на 7,3% дпр. В результаті ці доходи становили 63,6% сукупних видатків Фонду. Оскільки пряме бюджетне фінансування, ймовірно, було недостатнім для фінансування пенсійних виплат, уряд продовжив використовувати позабюджетну форму фінансування, а саме надання позик Казначейством. Одна з причин високої залежності Фонду від трансферту з Державного бюджету полягає у відмінностях між мінімальною пенсією та пенсією, яку пенсіонер мав би отримати на основі прописаної в Законі формули. В цілому, питання стійкості Пенсійного фонду викликає стурбованість.

Ринок праці: Заробітні плати надалі зростають

В квітні середньомісячна заробітна плата зросла на 9% дпр до 3233 грн. Компанії у всіх секторах підвищили заробітну плату, хоча зміни різнились від збільшення на 2,9% дпр в транспорті до 14,1% дпр в сільському господарстві.

Падіння заробітної плати у фінансовому секторі змінилось на зростання на 7,4% дпр через ефект статистичної бази. Зокрема в травні 2012 року заробітні плати в секторі скоротились, найвірогідніше, через фінансові проблеми, з якими стикнулись компанії сектору.

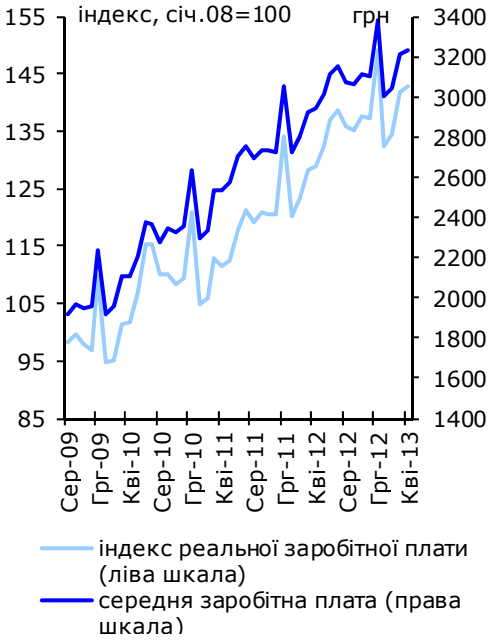
Індексація заробітних плат з урахуванням зміни мінімальної заробітної плати підтримало рівень оплати праці в промисловості. Галузі промисловості, які орієнтовані на внутрішній ринок, включаючи харчову промисловість і фармацевтику, отримали вищі доходи, які дозволили їм більше коштів витрачати на оплату праці. Зростання заробітної плати в освіті і охороні здоров'я пришвидшилось внаслідок рішення уряду про підвищення базової ставки Єдиної тарифної сітки для оплати праці працівників в бюджетній сфері.

Монетарна політика: Низька інфляція та висока ліквідність

Споживча інфляція, виміряна ІСЦ, залишалась від'ємною сім місяців поспіль і становила -0,4% дпр у травні. Інші показники інфляції також вказували на цінову стабільність: базовий ІСЦ зріс на 0,2% дпр, а дефлятор роздрібного товарообороту підприємств був від'ємним на рівні -0,3% дпр. Близька до нуля інфляція відображала ряд факторів, що включали сповільнення економіки, фіксовані ціни на комунальні послуги, стабільні світові ціни на товари, що обертаються в міжнародній торгівлі, зниження інфляційних очікувань та значні запаси сільськогосподарських товарів. Це також означає, що інфляція навряд чи залишатиметься близькою до нуля навіть в короткостроковому плані. Водночас сповільнення спіралі ціни/заробітна плата та зменшення інфляційних очікувань може збільшити керованість інфляції у майбутньому.

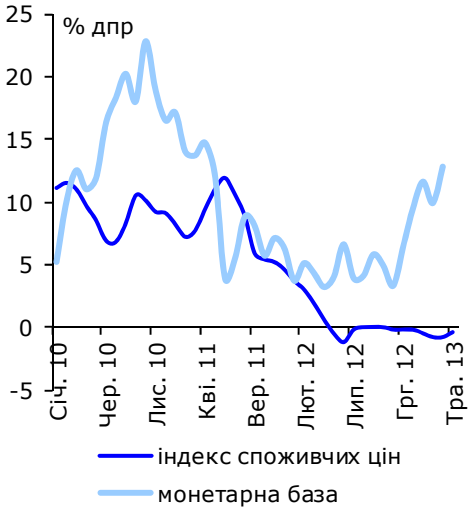
Монетарні умови залишались стимулюючими у травні і міжбанківські процентні ставки коливались в проміжку 2-5% річних. НБУ купив іноземну валюту на суму понад 3 млрд грн, а зменшення залишків коштів уряду на рахунках в НБУ також підтримувало ліквідність банків. НБУ компенсував частину сформованої ліквідності через розміщення депозитних сертифікатів. Попит на сертифікати збільшився, оскільки процентні ставки, запропоновані НБУ стали конкурентними. Залишки депозитних сертифікатів зросли до 5,8 млрд грн з 3,8 млрд грн на початку місяця.

Середня заробітна плата

Джерело: Держстат

Динаміка ІСЦ та монетарної

Джерело: Держстат, НБУ

Фінансові ринки: Продовження дії адміністративних заходів щодо підтримки обмінного курсу

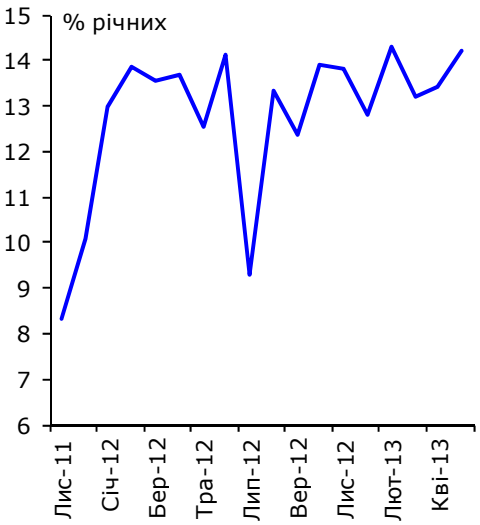
Обмінний курс. В травні НБУ вирішив продовжити дію адміністративних заходів для підтримки обмінного курсу, які початково було запроваджено в листопаді 2012 року, на чергові шість місяців. Таке рішення було ухвалено, незважаючи на обмежений тиск на обмінний курс. Чиста купівля іноземної валюти Національним банком становила 0,4 млрд дол. США, а міжнародні резерви залишались стабільними протягом останніх шести місяців. Адміністративні заходи не змогли забезпечити додаткову пропозицію іноземної валюти, оскільки валютний ринок став менш ліквідним, а попит на безготівкову валюту був лише трохи вищим, ніж пропозиція.

Державний борг. У травні 2013 року Міністерство фінансів розмістило облігації, номіновані в доларах США, на суму 0,8 млрд дол. США із середньозваженою доходністю 7,6% річних. Попит на облігації був розподілений переважно між дво- та чотирирічними облігаціями. Крім того, уряд розмістив номіновані у гривні ОВДП на суму 3,3 млрд грн із середньозваженою дохідністю 14,2% річних. Близько 98,5% від загального обсягу розміщення припало на п'яти- та семирічні облігації.

В цілому, у травні Міністерство фінансів здійснило погашення основної суми боргу в розмірі 7,7 млрд грн, зокрема близько 617 млрд дол. США перед МВФ. У червні уряд має погасити Єврооблігації на суму 1 млрд дол. США.

Загалом, станом на 1 травня 2013 року державний борг (прямий і гарантований) становив 553 млрд грн, що на 7,3% вище, ніж на початку цього року. За оцінкою Інституту, до кінця 2013 року державний борг може перевищити 40% від ВВП.

Середньозважена доходність ОВДП

Джерело: НБУ

Економічні Тенденції		IV 11	I 12	II 12	III 12	IV 12	I 13	Чер.	Лип.	Сер.	Вер.	Жов.	Лис.	Гру.	Січ	Лют.	Бер.	Квіт.	Тра.
С/госп. виробництво (реальне, кум.)	% дпр	17,5	0,5	7,4	-4,6	-4,5	5,8	7,4	0,2	-0,4	-1,2	-1,4	-1,5	-1,8	-3,2	-4,8	-5,0	-4,2	...
Пром. виробництво (реальне, кум.)	% дпр	7,3	0,9	0,4	-1,2	-1,8	-5,0	0,4	-6,2	-8,0	-9,1	-10,2	-12,1	-13,8	-15,2	-11,3	-16,8	-16,2	...
Будівництво (реальне, кум.)	% дпр	11,1	-2,7	-1,9	-9,1	-13,8	-16,8	-1,9	-4,2	-4,5	-4,6	-5,1	-4,8	-4,5	5,6	5,8	5,8	5,1	...
Роздрібний товарооборот (реальне, кум.)	% дпр	14,7	14,2	16,0	16,0	15,9	13,4	16,0	17,4	16,0	16,0	15,7	15,7	15,9	14,2	14,8	13,4	12,7	...
Середня заробітна плата	грн.	2837	2923	3109	3064	3195	3085	3109	3151	3073	3064	3110	3098	3377	3000	3044	3212	3233	...
ІСЦ	% дпр	4,6	1,9	-1,2	0,0	-0,2	-0,8	-1,2	-0,1	0,0	0,0	0,0	-0,2	-0,2	-0,2	-0,5	-0,8	-0,8	-0,4
ІВЦ	% дпр	14,2	6,5	4,5	0,3	0,3	0,2	4,5	1,4	1,4	0,3	0,6	0,0	0,3	1,5	-0,9	0,2	-1,0	1,9
Експорт (дол. США, кум.)*	% дпр	21,8	5,2	2,5	2,6	1,0	-2,1	2,5	3,2	2,9	2,1	2,8	2,0	0,5	-3,6	2,0	-2,3	-0,9	...
Імпорт (дол. США, кум.)*	% дпр	21,9	5,8	9,8	7,6	5,6	-4,7	9,8	10,3	9,4	7,8	7,3	5,8	5,3	-2,6	-5,5	-5,8	-6,4	...
Баланс торгівлі товарами (кум.)	млрд. дол. США	-13,8	-3,9	-9,5	-14,8	-20,5	-3,1	-9,5	-11,4	-13,3	-14,8	-16,6	-17,9	-20,5	-0,4	-1,6	-3,1	-4,2	...
Поточний рахунок, на кінець періоду*	млрд. дол. США	-9,0	-2,0	-5,9	-10,0	-14,4	-1,8	-5,9	-7,2	-8,7	-10,0	-11,6	-12,4	-14,4	0,2	-0,8	-1,8	-2,4	...
Валові міжнародні резерви	млрд. дол. США	31,8	31,1	29,3	29,3	24,5	24,7	29,3	30,1	30,0	29,3	26,8	25,4	24,5	24,7	24,7	24,7	25,2	24,5
Грошова база, на кінець періоду	% дпр	6,3	4,3	6,6	5,8	6,4	9,9	6,6	3,9	4,1	5,8	4,9	3,3	6,4	9,5	11,6	9,9	12,8	...
Сер.відс.ставка за кредитами у грн.**	% річних	18,4	15,5	15,7	19,6	20,8	16,2	17,7	19,6	20,3	18,8	21,7	23,2	17,6	16,5	15,9	16,1	15,3	...
Обмінний курс(міжбанківський), середній	дол. США	8,01	8,02	8,05	8,09	8,11	8,11	8,07	8,08	8,09	8,10	8,12	8,13	8,09	8,10	8,11	8,11	8,11	8,12
Обмінний курс(офіційний), середній	дол. США	7,98	7,99	7,99	7,99	7,99	7,99	7,99	7,99	7,99	7,99	7,99	7,99	7,99	7,99	7,99	7,99	7,99	7,99
Обмінний курс, середній	євро	10,76	10,46	10,26	9,99	10,37	10,55	10,01	9,83	9,89	10,25	10,37	10,26	10,49	10,60	10,70	10,36	10,40	10,38

Джерела: Держкомстат, НБУ, Міністерство фінансів, власні розрахунки,
* Місячні дані наведені тільки для експорту/імпорту товарів (джерело: НБУ, попередні дані)
квартальні дані наведені для експорту/імпорту товарів та послуг (джерело: НБУ)
** Середньозважена відсоткова ставка за кредитами у гривнях (джерело: НБУ)

Основні Економічні Показники		2000	2001	2002	2003	2004	2005	2006	2007	2008	2009	2010	2011	2012
Номінальний ВВП	млрд. грн.	170,1	204,2	225,8	267,3	345,1	441,5	544,2	720,7	948,1	913,3	1082,6	1302,1	1408,9
Номінальний ВВП	млрд. дол. США	31,3	38,0	42,4	50,1	64,9	86,2	107,8	142,7	179,9	117,2	136,4	163,4	176,3
Зростання ВВП (реальне)	% дпр	5,9	9,2	5,2	9,6	12,1	2,7	7,3	7,9	2,3	-14,8	4,1	5,2	0,2
Промислове виробництво (реальне)	% дпр	13,2	14,2	7,0	15,8	12,5	3,1	6,2	10,2	-3,1	-21,9	11,2	7,3	-1,8
Сільськогосп. виробництво (реальне)	% дпр	9,8	10,2	1,2	-11,0	19,7	-0,1	0,4	-5,2	17,5	0,1	-1,0	17,5	-4,5
ІСЦ, в середньому за період	% дпр	28,2	12,0	0,8	5,2	9,0	13,5	9,1	12,8	25,2	15,9	9,4	8,0	0,6
ІСЦ, на кінець періоду	% дпр	25,8	6,1	-0,6	8,2	12,3	10,3	11,6	16,6	22,3	12,3	9,1	4,6	-0,2
ІВЦ, в середньому за період	% дпр	20,9	8,6	3,1	7,6	20,5	16,7	9,6	19,5	35,5	6,5	20,9	19,0	3,7
ІВЦ, на кінець періоду	% дпр	20,8	0,9	5,7	11,1	24,1	9,5	14,1	23,3	23,0	14,3	18,7	14,2	0,3
Експорт товарів та послуг (дол. США)	% дпр	17,9	9,5	10,7	24,0	42,6	7,5	13,2	27,5	33,8	-36,7	27,1	28,2	1,0
Імпорт товарів та послуг (дол. США)	% дпр	18,9	14,1	4,9	28,7	31,3	20,4	22,0	35,5	38,6	-43,1	29,3	33,8	5,6
Поточний рахунок	млрд. дол. США	1,5	1,4	3,1	2,9	6,9	2,5	-1,6	-5,3	-12,9	-1,9	-2,9	-9,3	-14,8
Поточний рахунок	% ВВП	4,7	3,7	7,6	5,9	10,6	2,9	-1,5	-3,7	-7,2	-1,7	-1,7	-5,6	-9,0
Чисті прямі іноземні інвестиції	млрд. дол. США	0,6	0,8	0,7	1,4	1,7	6,5	5,3	9,2	9,9	4,5	5,7	6,6	6,6
Міжнародні резерви	млрд. дол. США	1,5	3,1	4,4	6,9	9,7	19,4	22,4	32,5	31,5	26,5	36,7	31,8	31,4
Дефіцит (профіцит) зведеного бюджету*	% ВВП	-0,7	-1,9	0,8	-0,2	-3,0	-1,9	-0,7	-1,1	-1,5	-2,4	-6,0	-1,8	-3,6
Загальний державний борг	% ВВП	45,3	36,5	33,5	29,0	24,7	17,7	14,8	12,5	19,9	33,0	39,9	36,0	37,4
Зовн. державний борг (загальний)	% ВВП	33,0	26,3	24,1	21,4	18,6	13,4	11,7	9,8	15,0	21,5	25,6	22,8	22,0
Грошова база, на кінець періоду	% дпр	39,9	37,4	33,6	30,1	34,1	53,9	17,5	46,0	31,5	4,4	15,8	6,3	6,4
Обмінний курс, середній	дол. США	5,4	5,4	5,3	5,3	5,3	5,1	5,1	5,1	5,3	7,8	7,9	8,0	8,0
Обмінний курс, на кінець періоду	дол. США	5,4	5,3	5,3	5,3	5,3	5,1	5,1	5,1	7,7	8,0	8,0	8,0	8,0
Обмінний курс, середній	євро	5,0	4,8	5,0	6,0	6,6	6,4	6,3	6,9	7,7	10,9	10,5	11,1	10,3
Обмінний курс, на кінець періоду	євро	5,1	4,7	5,5	6,7	7,2	6,0	6,7	7,4	10,9	11,7	10,6	10,5	10,3

Джерела: Держкомстат, НБУ, Міністерство фінансів, власні розрахунки
* "Мінус" означає дефіцит бюджету, без коштів на рекапіталізацію

Скорочення

дпк до попереднього кварталу
дпм до попереднього місяця
дпр до попереднього року
кум. кумулятивно

Квартальні тенденції

Національні рахунки		III 09	IV 09	I 10	II 10	III 10	IV 10	I 11	II 11	III 11	IV 11	I 12	II 12	III 12	IV 12	I 13
ВВП	млрд. грн.	250,3	259,9	217,3	256,8	301,3	307,3	257,7	311,0	369,8	363,6	293,5	349,2	387,6	378,6	301,6
Реальний ВВП	% дпр	-15,7	-6,7	4,5	5,4	3,3	3,7	5,1	3,9	6,5	5,0	2,2	3,0	–1,3	–2,5	-1,1
Споживання домогосподарств (реальне)	% дпр	-14,3	-16,2	0,2	6,8	7,8	12,8	13,2	14,2	16,1	18,5	8,6	15,7	14,0	6,9	4,5
Споживання сектору держ. управління (реальне)	% дпр	-4,3	-3,7	3,8	-4,0	5,8	10,0	2,0	2,9	-9,4	-6,6	0,9	2,7	7,9	–1,3	2,1
Валове нагромадж. осн. капіталу (реальний)	% дпр	-53,2	-33,7	-5,7	-3,2	9,5	10,5	-1,8	3,7	9,7	12,0	12,3	16,2	–6,9	–7,5	4,0
Експорт тов/посл (реальний)	% дпр	-30,9	6,9	0,4	13,2	2,0	0,9	19,4	4,9	0,3	-4,1	–8,2	–9	–4,9	–8,7	-6,8
Імпорт тов/посл (реальний)	% дпр	-47,6	-11,1	-6,2	17,2	20,2	13,2	38,1	23,3	12,5	5,2	–2,3	9,9	4,2	4,0	-4,6
Сільське госп., мислив., ліс. госп. (реальна)*	% дпр	2,2	-11,6	5,4	0,5	-3,2	0,9	4,9	1,3	16,7	38,1	0,4	11,3	-8,4	–3,9	3,2
Обробна пром. (реальна)*	% дпр	-25,6	6,5	10,9	10,1	7,6	7,6	7,8	3,4	4,6	-2,9	–0,1	–0,1	-6,1	–7,2	-9,5
Будівництво (реальна)*	% дпр	-43,6	-32,8	-7,7	-5,8	9,6	3,9	1,7	10,9	0,1	2,0	–3,4	–0,2	-15,1	–12,2	-14,8
Торгівля, ремонт (реальна)*	% дпр	-22,0	-16,4	6,1	9,6	10,1	4,7	9,8	2,8	6,1	3,0	5,1	6,8	3,5	0,3	3,1
Транспорт (реальна)*	% дпр	-5,7	-0,4	1,3	1,8	3,0	0,1	10,2	7,9	5,7	11,1	3,7	3,8	–1,8	–1,5	-3,3
Платіжний баланс																
Сальдо рахунку поточних операцій	млрд. дол. США	-0,1	-0,9	0,0	0,5	-1,0	-2,5	-1,6	-1,7	-2,6	-4,4	-2,1	-3,8	-4,0	-4,9	-1,8
Сальдо рахунку поточних операцій	% від ВВП	-0,2	-2,7	-0,1	1,6	-2,6	-6,5	-4,9	-4,4	-5,6	-9,5	-5,6	-8,7	-8,3	-10,3	-4,6
Баланс товарів	млн. дол. США	-1396	-1407	-1236	-697	-2870	-3585	-3597	-2851	-4580	-5224	-3867	-5577	-5215	-5833	-3065
Баланс послуг	млн. дол. США	1256	550	930	1115	1536	823	1262	1514	2007	1312	1299	1362	1975	1084	1161
Поточні трансферти	млн. дол. США	640	722	608	728	797	842	1039	878	988	803	683	805	777	711	558
Прямі іноземні інвестиції	млн. дол. США	1210	1282	923	1196	1470	2170	880	2422	2090	1623	1663	1091	2002	1871	1232
Портфельні інвестиції	млн. дол. США	-2286	1428	-307	804	2532	1288	1163	1838	-938	-506	222	-369	2890	339	…
Валові золотовалютні резерви	млрд. дол. США	28,2	26,5	25,1	29,5	34,7	34,6	36,4	37,6	35,0	31,8	31,1	29,3	29,3	24,5	24,7
Ринковий обмінний курс, грн./дол. США	середнє	7,99	8,06	8,00	7,91	7,90	7,96	7,95	7,98	7,99	8,01	8,03	8,04	8,09	8,11	8,11
Офіційний обмінний курс, грн./дол. США	середнє	7,82	7,99	7,99	7,91	7,90	7,93	7,94	7,97	7,97	7,98	7,99	7,99	7,99	7,99	7,99
Бюджет																
Доходи зведеного бюджету	% від ВВП	25,5	36,0	30,9	30,4	23,3	32,3	32,8	30,0	29,5	30,7	33,6	31,6	28,2	33,7	35,4
Податок на доходи фіз. осіб	% від ВВП	4,4	4,7	4,9	4,8	4,4	4,8	5,0	4,8	4,2	4,7	5,1	4,9	4,4	5,0	5,3
Податок на прибуток підприємств	% від ВВП	3,7	3,6	4,3	3,0	3,4	4,2	4,5	4,5	3,6	4,4	4,9	4,1	2,9	4,2	6,2
Податок на додану вартість	% від ВВП	6,4	11,0	9,8	9,8	8,5	9,9	7,6	12,9	9,6	9,6	10,8	10,3	8,6	10,0	9,7
Акцизні збори	% від ВВП	2,5	2,6	2,4	3,0	2,5	2,6	2,1	3,0	2,7	2,4	2,8	2,9	2,8	2,4	3,1
Видатки зведеного бюджету	% від ВВП	29,6	34,5	33,0	38,7	30,3	37,6	32,8	33,1	26,9	35,6	33,7	33,8	30,7	41,4	37,2
Поточні видатки	% від ВВП	27,0	31,4	32,4	37,4	26,6	32,8	31,5	30,8	23,9	30,1	31,8	31,3	27,7	37,4	35,9
Капітальні видатки	% від ВВП	2,6	3,1	0,6	1,4	3,7	4,8	1,3	2,4	3,0	5,5	1,9	2,4	2,9	4,0	1,3
Дефіцит зведеного бюджету	% від ВВП	-4,5	1,1	-2,0	-8,0	-7,5	-5,6	-0,3	-3,4	-3,9	-5,5	-0,2	-2,6	-3,0	-7,8	-1,9
Надходження від приватизації	% від ВВП	0,1	0,0	0,1	0,0	0,1	0,2	0,4	3,2	0,0	0,1	1,4	0,3	0,1	0,4	0,0
Ринок праці																
Середня зарплата (реальна)	% дпр	-10,7	-5,7	3,3	8,7	12,3	11,4	11,1	5,5	7,7	10,8	14,7	16,5	13,3	12,9	9,9
Доходи домогосподарств (реальні)	% дпр	-8,6	-7,6	3,7	11,8	11,0	14,7	7,8	1,9	7,3	7,7	6,0	13,0	10,4	9,4	…
Рівень безробіття (за методологією МОП)	% кум	8,6	8,8	9,0	8,5	8,1	8,1	8,7	8,2	7,8	7,9	8,4	7,8	7,4	7,9	…
Банківський сектор																
Грошовий агрегат М0	% дпр	11,5	1,5	5,4	9,9	17,4	16,5	15,7	11,5	8,6	6,3	4,7	6,7	5,2	5,5	9,7
Грошовий агрегат М2	% дпр	-1,4	-5,4	6,9	13,2	21,6	23,1	25,5	22,0	16,0	14,4	11,2	9,0	10,7	13,1	16,0
Вклади населення в нац. валюті	% дпр	-25,4	-8,5	7,1	20,1	38,6	41,4	43,3	26,0	16,7	12,3	14,4	16,4	16,3	16,3	19,1
Вклади населення в ін. валюті	% дпр	39,2	4,7	22,8	21,5	17,7	16,9	19,7	21,0	15,7	13,4	12,4	10,8	17,0	21,8	17,0
Кредити комерційних банків в нац. валюті	% дпр	25,2	16,9	13,6	8,3	6,0	11,2	16,0	18,5	21,1	21,0	17,4	15,3	9,1	7,7	8,6
Кредити комерційних банків в іноз. валюті	% дпр	32,4	-15,2	-13,7	-10,5	-13,2	-8,3	-2,1	0,9	-2,3	-4,2	-7,0	-10,8	-9,9	-7,3	-4,4
Довгострокові кредити комерційних банків	% дпр	29,9	-3,8	-3,9	-2,8	0,6	-0,5	5,0	6,3	5,3	2,9	-2,9	-7,0	-8,0	-6,6	-5,6
Довгострокові кредити комерційних банків	% від загальн.	67,3	68,1	68,5	68,9	67,5	66,3	67,2	66,6	64,4	62,9	61,5	59,8	59,1	57,8	55,9
Середня процентна ставка за кредитами в нац. валюті	% річних	17,5	19,8	17,3	15,0	13,0	15,0	13,1	13,5	14,1	18,4	15,5	15,6	19,5	20,8	16,2
Середня процентна ставка за кредитами в іноз. валюті	% річних	10,0	10,1	10,9	11,1	10,3	10,1	10,2	9,8	8,8	8,4	8,2	8,2	8,5	8,8	9,4

Джерела: Національний банк України, Державний комітет статистики, Державне казначейство, Міністерство фінансів, розрахунки ІЕД
* зміна доданої вартості

Застереження

Місячний Економічний Моніторинг України, розроблений Інститутом економічних досліджень та політичних консультацій, має виключно інформаційний характер. Судження, представлені у цій публікації, відображають нашу точку зору на момент опублікування та можуть бути змінені без попередження. Хоча ми доклали самих ґрунтовних зусиль для підготовки якомога точнішої публікації, ми не беремо на себе жодної відповідальності за можливі помилки. Інститут не несе зобов'язань за будь-які збитки чи інші проблеми, які виникли прямо чи опосередковано через використання будь-яких показників цієї публікації. Копіювання без попереднього узгодження заборонено. В разі цитування обов'язковим є посилання на Інститут економічних досліджень та політичних консультацій.